

## Povinně volitelné předměty

### VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu

## Cvičení z českého jazyka

### Charakteristika předmětu

Cvičení z českého jazyka je vyučováno v 6. - 9. ročníku v časové dotaci jedné hodiny týdně.

Volitelný předmět směřuje k tomu, aby se žáci zdokonaľovali v souvislém vyjadřování a dovedli správně a kultivovaně používat mateřský jazyk v běžných situacích.

Cílem předmětu cvičení z českého jazyka je vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznání.

Žáci se naučí číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu.

Žáci budou v tomto předmětu soustavně vedeni k osvojování takových postojů a prožitků, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

### Materiální zabezpečení

Výuka bude probíhat většinou v kmenových třídách. Pokud to podmínky dovolí, budou žáci děleni do skupin. Do práce žáků budou začleněny návštěvy knihoven, práce s internetem a hlavně práce s knihou a různými texty. Velký důraz bude kladen na rozvoj komunikačních dovedností

## Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. - 9. ročníku

### Kompetence k učení:

- vedeme žáky k efektivnímu učení
- motivujeme žáky k zájmu o učivo zařazením různých metod práce
- klademe důraz na čtení s porozuměním textu
- využíváme k výuce počítačových výukových programů
- vedeme žáky k rozšíření základních poznatků z českého jazyka

### Kompetence k řešení problémů:

- prostřednictvím školní knihovny podněcujeme u žáků pozitivní vztah k četbě
- motivujeme žáky k vytváření vlastních textů, které slouží k rozvíjení jejich fantazie
- vedeme žáky ke snaze prezentovat svá díla ve školním časopise
- učíme žáky vyhledávat v mluvnických příručkách podstatné informace související s problémem
- vedeme žáky k hodnocení výsledků práce a postupů

### Kompetence komunikativní:

- dbáme na formu žákova písemného i mluveného projevu
- učíme žáky dodržovat stanovená pravidla pro písemný i mluvený projev
- vedeme žáky k přesnému, výstižnému vyjadřování
- vedeme žáky k formulaci svých dojmů z přečtených knih

### Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky vést dialog, být tolerantní k názoru jiných

- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků
- pomáháme zdůraznit přednosti žáka výběrem vhodných aktivit

#### Kompetence občanská:

- seznamujeme žáky s naším literárním kulturním dědictvím

#### Kompetence pracovní:

- motivujeme žáky k zodpovědnému přístupu v hodinách semináře z českého jazyka
- vedeme žáky k systematické přípravě k přijímacím zkouškám na střední školy

### 6. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i>	vytvoří otázky a odpovědi k přečtenému textu třídí získané informace při práci s informačními zdroji dodržuje „etiku“ práce s informacemi (citace apod.) fakta vyčtená z textu rozebere v obsáhlejší rozsahu	kritické čtení a naslouchání	
<i>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</i>	bezpečně zvládá vyhledávání v jednotlivých jazykových příručkách zváží využití konkrétní jazykové příručky zkombinuje použití různých jazykových příruček	jazykové příručky Pravidla českého pravopisu Slovník spisovné češtiny Stručná mluvnice česká apod.	
<i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i>	rozdělí slovní druhy na ohebné a neohebné zvládne vytvořit příslovečné spřežky a využije je ve větách nahradí příslovce s opačným významem popíše stupňování příslovcí uvede příklady stupňování příslovcí	slovní druhy a jejich funkce ve větě neohebné slovní druhy stupňování příslovcí	
<i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i>	zvládne interpunkci ve větě i v souvětí definuje základní pravidla psaní velkých písmen předvede v různých pravopisných cvičeních znalost základních pravopisných jevů	různé pravopisné jevy shoda podmětu s přísudkem	
<i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy</i>	přečte vybraný text ve vhodném frázování použije při četbě textu přiměřené tempo použije při rozboru literárních textů elementární literární pojmy	dobrodružná literatura: May, Tomeček, Verne dívčí literatura: Lanczová, Rudolf	

<i>interpretuje smysl díla</i>			
<i>rozdílí subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</i>	vyhledá různé slohové útvary v literárních ukázkách odlíší subjektivní sdělení od objektivního definuje komunikační záměr ukázky uvede příklady subjektivně zabarveného sdělení a sdělení objektivního	souhrnné poučení o slohu	
<i>rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i>	rozpozná manipulativní komunikaci zpracuje úvahu na libovolné téma uplatní v ní vlastní zkušenosti, postoje a názory	jednoduchá úvaha	
<i>rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech</i>	shrne způsoby obohacování slovní zásoby a uvede příklady ke sloům cizího původu přiřazuje slova domácí	obohacování slovní zásoby přejímání slov z cizích jazyků	
<i>využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</i>	uvede příklady různých spojovacích výrazů vytvoří příklady vložených vedlejších vět roztřídí různé spojovací výrazy a využije je v textu	interpunkce v souvětí	
<i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i>	vybere z vět pravopisné jevy, určí je a umí použít zvládne pravopis lexikální, slootovorný a morfologický aplikuje bezpečně psaní interpunkce v souvětí	pravopisné jevy čárky ve větě jednoduché	
<i>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</i>	vysvětlí základní znaky literárních okruhů a žánrů, porovná je a uvede příklady autorů a děl v české i světové literatuře porovná charakteristické znaky daných literárních děl	romantismus a realismus (19. st.) : Erben, Němcová, Borovský, Čelakovský, Jirásek, Neruda	
<i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými</i>	vybere podstatná fakta a umí je seřadit podle důležitosti odlíší fakta od osobních názorů a hodnocení vystihne povahu člověka, jeho schopnosti, zájmy, zvláštnosti	charakteristika charakteristika literárních postav	

<i>informačními zdroji</i>			
<i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</i>	dokáže obhájit svůj názor v připraveném i improvizovaném projevu	diskuse	
<i>rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</i>	definuje věcné významy slov uvede příklady při práci se slovníkem nalezne odborné termíny v ostatních vyučovacích předmětech uvede příklady hry se slovy pracuje s různými slovníky definuje význam slova rozezná synonyma, homonyma a antonyma vyhledá přenesená pojmenování a frazémy a uvede příklady	slovní zásoba a význam slova slovo a sousloví rozvoj slovní zásoby jádro slovní zásoby odborné názvy význam slova - synonyma, homonyma, antonyma význam základu slova slova domácí a mezinárodní	
<i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i>	rozliší jednotlivé slovní druhy vyskoňuje různá jména a využije je při slohu zařadí ke vzorům přídavná jména, zájmena a číslovky zvládne nahrazování slovesa být jinými plnohodnotnými slovesy vyhledá příslovečné spřežky a užije je při práci a textem	tvarosloví všechny slovní druhy stupňování přídavných jmen druhy příslovcí druhy předložek a spojek mluvnické významy jmen a sloves	
<i>využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</i>	zvládá interpunkci při psaní volných přívlastků, vsuvek, samostatných větných členů odliší doplněk od příslovečného určení určí rozdíly ve stavbě věty a souvětí a vhodně využije znalosti při vlastní tvorbě textu	různé druhy přísudku druhy přívlastku	
<i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i>	sdělí své dojmy z individuální četby v hodinách čtenářských besed a ze zhlédnutých divadelních a filmových představení v kině, divadle, televizi ap.	podle zájmu žáků četba: Hašek, Hrabal podle společně shlédnutého filmu, divadla, DVD	
<i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</i>	porovná různé zpracování téhož námětu v literatuře, filmu, divadle (válka, mezilidské vztahy, problémy současné mládeže) objasní smysl literatury v životě	2. sv. válka v literatuře: Hrubín, Drda, Pavel, Otčenášek, Aškenazy...	